

Budgetskrivelse 2026

Arbetsmarknads- och
socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Förändringar i omvärlden.....	5
Beslut, händelser och förändringar i omvärlden	5
Beslut på nationell nivå leder till osäkra planeringsförutsättningar	5
Den samhällsekonomiska utvecklingen påverkar invånarna och den kommunala verksamheten	8
Ett försämrat säkerhetsläge i omvärlden ställer nya krav på kommunen.....	10
Befolkningstillväxten leder till ökade behov av insatser	10
Utmaningar för Malmös bostadsförsörjning	11
Osäkra prognoser för mottagande av nyanlända påverkar nämndens planeringsförutsättningar	11
Förtydligat brottsförebyggande ansvar ställer ökade krav på socialtjänsten.....	13
Förändringar i Malmö stad.....	14
Fler Malmöbor i självförsörjning	14
Malmö stads arbete med utmaningar i bostadsförsörjning	15
Utveckling av stadens beredskap	15
Gemensamt arbete för likvärdiga uppväxtvillkor	16
Fri från våld - en gemensam angelägenhet	17
Gemensamt arbete för att främja psykisk hälsa.....	17
Utveckla samverkan med civilsamhället	18
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	19
Fler Malmöbor ska bli självförsörjande	19
Ett tryggt boende	20
Tidiga insatser för goda uppväxtvillkor	20
Socialtjänstens beredskap.....	21

Digitalisering.....	22
Brott i välfärden	23
Lokaler.....	23
Hållbart arbetsliv – attraktiv arbetsgivare.....	23
Kommunbidrag	25
Mottagande av nyanlända och skyddsbehövande.....	26
Arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd.....	27
Öppenvård, stödboende och tidiga förebyggande insatser	28
Boende	28
Kompetensförsörjning.....	29
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	30
Begäran om investeringsram.....	33
Investeringsram	34

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för att ge stöd och hjälp till de Malmöbor inom nämndens målgrupper som har behov av insatser och rätt till bistånd. Nämnden står inför utmaningar som kräver strategiskt och långsiktigt arbete i nära samverkan med andra aktörer, samtidigt som planeringsförutsättningarna för kommande år präglas av osäkerhet. Konsekvenserna av flera utredningar och lagförslag är svårbedömda. Sammantaget ser förslagen ut att leda till en utökning av nämndens uppgifter och ansvar. Det finns risk för kostnadsökningar som inte fullt ut kompenseras av staten.

Behovet av stöd från socialtjänsten förväntas öka under perioden 2026–2028 på grund av förändringar i omvärlden. Nämnden lyfter bland annat:

- Fortsatt befolkningstillväxt och utveckling av samhällsekonomin.
- Ny socialtjänstlag och förslag om bidragsreform.
- Försämrat säkerhetsläge både nationellt och globalt.

Nämnden har identifierat ett antal utmaningar där ett framgångsrikt arbete innebär bättre livsvillkor för nämndens målgrupper samt minskade kostnader för staden som helhet. Nämnden lyfter bland annat:

- Vidareutveckling av gemensamt arbete för likvärdiga uppväxtvillkor.
- Målsättningarna i *Fri från våld - en gemensam angelägenhet*.
- Fler Malmöbor i självförsörjning och stadens arbete med bostadsförsörjning.

Nämndens arbete med verksamhetsutveckling och effektivisering under åren 2026–2028 innefattar:

- Inriktningen mot arbete först.
- Utveckling av brukarnära stöd för Malmöbor i social hemlöshet.
- Förstärkning och samverkan för tidiga och samordnade insatser.
- Öka insatser i egen regi, samt utveckla mer flexibla insatser.
- Arbete för att motverka brott i välfärden och otillåten påverkan.
- Digitalisering och ett mer effektivt nyttjande av lokaler.
- Utveckling av socialtjänstens beredskap.
- Fortsatt aktivt arbete med kompetensförsörjning.

Nämnden bedömer att det finns ett behov av att upprätthålla den nivå på kommunbidraget som etablerats 2022 och 2023 genom uppräknings- för befolknings-, pris- och löneförändringar. Det finns inte behov av förstärkningar av kommunbidraget. Ökade resursbehov på vissa områden finansieras genom effektivisering och omfördelning från andra områden. Nämndens begäran om investeringsram ligger fortsatt på 25 miljoner kronor årligen 2026–2027 och 20 miljoner 2028–2030. Investeringar fördelas mellan inköp av inventarier, underhåll och verksamhetsanpassningar samt säkerhets- och brandskyddssystem. En högre investeringsnivå leder till ökade kapitalkostnader inom driftbudgeten vilket kommer att kräva omprioriteringar inom befintlig kommunbidragsram.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2026 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Beslut, händelser och förändringar i omvärlden

Beslut på nationell nivå leder till osäkra planeringsförutsättningar

Sedan en ny regering tillträdde 2022 har ett flertal utredningar och uppdrag som påverkar nämndens ansvarsområden initierats och slutförts. Inom några områden har förutsättningarna klarnat, men i andra är det fortfarande oklart hur lagförslagen kommer att påverka nämnden. Sammantaget innebär detta att planeringsförutsättningarna är osäkra för åren 2026–2028.

I april 2025 uppgick antalet statliga utredningar och departementspromemorior som påverkar nämndens uppdrag till cirka 90. De utredningar och lagförslag som har störst påverkan på nämndens verksamheter, och därmed nämndens målgrupper, beskrivs i följande avsnitt.

En ny socialtjänstlag

En ny socialtjänstlag (SoL) träder i kraft den 1 juli 2025.

Lagen ska ge socialtjänsten verktyg att jobba tidigt förebyggande och ge insatser på ett enklare sätt än idag. I prop. 2024/25:89 *En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter* beskriver regeringen syftet att skapa förutsättningar för socialtjänstens verksamheter att vara bättre anpassad till hur samhället ser ut i dag, samt säkerställa att målen för socialtjänsten nås på ett bättre sätt än tidigare, bland annat genom ändrade arbetssätt.

I korthet förväntas den nya socialtjänstlagen innebära att socialtjänsten bland annat ska arbeta förebyggande, vara lätt tillgänglig, ha ett tydligare barnrättsperspektiv samt få möjlighet att ge insatser utan behovsprövning.

För att skapa ett sammanhållet arbete med omställningen till ny socialtjänstlag har nämndens verksamheter drivit flera projekt kring

omställningen sedan 2024. För att kunna ställa om till en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst vill nämnden framhålla vikten av fortsatt och utvecklad samverkan inom Malmö stad och med andra aktörer.

Nämnden bedömer att en ny socialtjänstlag initialt kommer att medföra ökade kostnader som kommunen behöver kompenseras för. I budgetpropositionen för 2025 aviserade regeringen att kommuner ska tilldelas medel under flera år för omställningen till ny socialtjänstlag om 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen för 2026–2028.

Omställningen till mer förebyggande arbete och lättillgängliga insatser utan behovsprövning bedöms på sikt minska socialtjänstens utredningsarbete och myndighetsutövning kopplat till att bevilja insatser.

Bidragsreform inom området ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Regeringens ambitioner kring en bidragsreform pågår och kommuniceras genom de tre delarna *Aktivitetskrav*, *Bidragstak* och *Kvalificering till välfärden*. Sammantaget bedöms regeringens olika förslag påverka nämndens ansvarsområden och förutsättningar under 2026 och framåt.

I utredningen *Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet* (Ds 2024:29) finns förslag som innebär ökade krav på deltagande i aktiviteter för individer som får försörjningsstöd. Förslagen innebär en omfattande förändring av nämndens uppdrag och skyldigheter, då ett aktivitetskrav medför ett obligatoriskt uppdrag för socialnämnderna att aktivera personer med försörjningsstöd och att ordna insatser för målgruppen. Aktiviteterna ska komplettera befintliga insatser, vara på heltid och meningsfulla. Förslaget om ett aktivitetskrav föreslås träda i kraft 1 juli 2026.

Uppskattningsvis bedöms att 4 500–4 700 Malmöbor skulle kunna vara aktuella för aktiviteter varje månad. Det råder osäkerhet både kring volymer och vilka kostnader ett aktivitetskrav kan komma att innebära. I departementsskrivelsen uppskattas kommunernas kostnader till 1 482 miljoner kronor 2026, samt 2 963 miljoner kronor 2027 och 2028. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram krav för att reformen ska bli väl genomförd. Kraven innefattar samverkan med Arbetsförmedlingen, rätt till förskola samt att kommunerna får göra bedömning av vilka individer som bör omfattas av aktivitetskrav.

Utredningen *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare* (SOU 2025:15) har tagit fram förslag för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd, samt haft ett särskilt uppdrag att tydliggöra ansvarsfördelningen för långtidsarbetslösa mellan stat och kommun. Utredningen har även förslag på utformning av stöd till personer som är sjuka utan sjukpenninggrundande inkomst.

Utredningen lämnar flera förslag som kan leda till förändrade ansvarsområden för nämnden och till förändrade arbetssätt inom nämndens verksamhet. Bland annat föreslås en modell för bidragstak för att bidragen inte ska vara högre än inkomsten vid arbete, införandet av en

jobbpremie och en översyn av riksnormen där bland annat möjligheterna att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen och försörjningsstödet till större familjer begränsas. Förslag finns även kring ökad användning av kunskapsbaserade metoder för att bryta långvarigt biståndsmottagande.

Utredningen *Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper* (SOU 2025:53) presenterades i slutet av april 2025. Syftet med förslagen är dels att minska risken för att socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd kan fungera som så kallade tilldragningsfaktorer för migranter, dels att stärka drivkrafterna för personer som kommer till Sverige att snabbt komma i arbete och egen försörjning för att därigenom motverka utanförskap och långvarigt bidragsberoende.

Utredningen presenterar en modell för kvalificering till vissa av de bosättningsbaserade förmånerna i socialförsäkringen. Om intentionerna i direktivet genomförs betyder det omfattande förändringar avseende ekonomiskt skyddsnät via socialförsäkringssystemet och även avseende rätten till ekonomiskt bistånd enligt SoL för vissa kommuninvånare. Förslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2027. Det är i nuläget svårt att överblicka de ekonomiska effekterna för Malmöborna och nämndens ekonomi, men förslag som syftar till att begränsa rätten till bosättningsbaserade socialförsäkringar riskerar att generera ett större behov av ekonomiskt bistånd.

Regeringen föreslår samtidigt skärpta krav inom utbildning i svenska för invandrare (sfi) för att fler nyanlända ska lära sig svenska snabbare. Förslaget innebär att rätten att delta i sfi som huvudregel ska gälla i tre år och att kommunen ska upprätta en handlingsplan för att nå personer som har rätt till sfi och för att motivera dem att delta i utbildningen. En tidsbegränsning av sfi kan leda till att personer som har ett fortsatt behov av att lära sig svenska men som har förbrukat sin undervisningstid har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Utredningen föreslog att förslaget skulle träda i kraft 1 januari 2025, men än så länge har inte beslut fattats.

Flera lagförslag och utredningar kopplade till barn- och ungdomsvården

Det finns ett flertal lagförslag och pågående utredningar som har en påverkan på barn och ungdomsvården perioden 2026 och framåt. Den sammantagna effekten är osäker, eftersom den beror på förslagen i utredningarna samt de slutgiltiga lagförslagen. Flera utredningar har redan presenterats, men dess förslag har ännu inte genomförts.

Utredningen *För barn och unga i samhällsvård* (SOU 2023:66) får konsekvenser för nämndens verksamheter genom att nya arbetsuppgifter föreslås för socialtjänsten och genom stärkta krav på samhällsvård efter 18 års ålder och stöd efter samhällsvård. Förändringarna har tidigare föreslagits genomföras under 2025 och 2026, men ej påbörjats.

I utredningen *En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas* (Ds 2024:30) föreslås att socialnämnder ska få befogenhet att besluta om att barn och

vårdnadshavare ska delta i insatser utan samtycke samt att de ska följa särskilda föreskrifter. Socialnämnden får kontrollera efterlevnaden av föreskrifter genom drogtest och elektronisk övervakning, samt besluta om föreskrift med vite för vårdnadshavare. Förslagen kan leda till ökad handläggning och administration för nämndens verksamheter, och därmed till ökade kostnader.

Många av utredningarna och lagförslagen inom området barn och unga har haft inriktning på skärpningar avseende kriminalitet och påföljder samt brottsförebyggande arbete. Under 2025 väntas ytterligare utredningar redovisas som kan komma att påverka nämndens verksamheter.

Fortsatta oklarheter kring vilka förslag som kommer att genomföras och vilka konsekvenser det medför för nämndens verksamheter innebär en osäkerhet under perioden 2026 och framåt.

Övriga statliga utredningar som kan påverka arbetsmarknads- och socialnämnden kommande år

- I januari 2025 beslutade regeringen om en ny strategi för psykisk hälsa och suicidprevention – *Det handlar om livet*. Strategin gäller för perioden 2025–2034 och kommer att ligga till grund för fördelningen av statliga stimulansmedel inom området från och med 2025.
- I januari 2025 tillsatte Socialdepartementet en delegation med uppdrag att genomföra en reform av samhällets insatser för mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet i form av beroendeproblematik och psykisk ohälsa. Reformen bygger på lagförslag som presenterades 2021 och 2023 i två betänkanden *Från delar till helhet*. Tidplanen för genomförandet av reformen är oklar men kan komma att påverka nämndens verksamheter redan under perioden 2026–2027.
- I *Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga* (SOU 2024:60) föreslås ett mer ändamålsenligt och individanpassat stöd till anhöriga till personer som är långvarigt sjuka, till anhöriga som är kortvarigt allvarligt sjuka och till anhöriga som är barn. Ansvaret förtydligas både inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Om förslaget blir lag kommer det att krävas att resurser för anhörgstöd avsätts.

Den samhällsekonomiska utvecklingen påverkar invånarna och den kommunala verksamheten

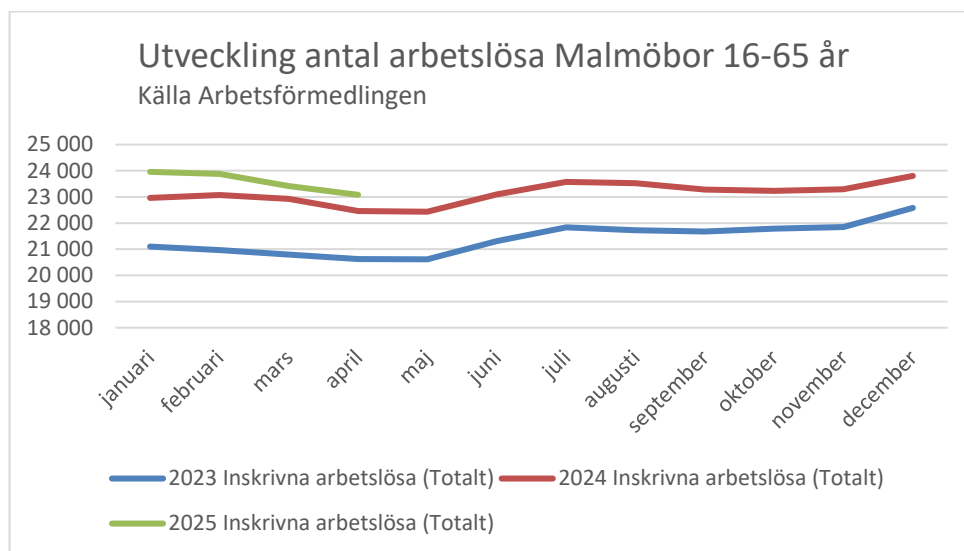
Enligt regeringens senaste bedömning (april 2025) befinner sig svensk ekonomi, trots en viss återhämtning, fortfarande i en lågkonjunktur. Samtidigt är den ekonomiska återhämtningen utdragen, bland annat till följd av den stora osäkerhet som världsekonomin befinner sig i. I början av 2025 steg inflationen oväntat mycket. Under 2026 väntas inflationen stabiliseras.

Inflationen påverkar hushållens ekonomi vilket kan påverka behovet av ekonomiskt bistånd. En ökning av arbetslösheten kan över tid leda till att fler Malmöbor har behov av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser.

Det pågår en stigande arbetslöshet som ännu inte nått toppen. En fortsatt ökning av arbetslöshet förväntas under 2025 för att därefter gradvis minska under de kommande två åren. De strukturella problemen med obalanser på arbetsmarknaden riskerar att öka under de kommande åren. En stor andel av de arbetslösa har svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

Arbetslösheten i Malmö har ökat från 12,1 procent i april 2024 till 12,3 procent i april 2025. I april 2025 är 11 070 kvinnor och 12 010 män i Malmö inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Ungdomsarbetslösheten för Malmöbor i åldern 18–24 år har minskat från 11,0 procent i april 2024 till 10,8 procent i april 2025. I åldersgruppen 18–24 år är i april 2025 768 kvinnor och 1123 män inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska men minskningen är inte lika stor som under perioden 2021 till 2023. Under perioden januari till april 2025 beviljades i genomsnitt 6 372 hushåll ekonomiskt bistånd varje månad jämfört med 6 489 under samma period 2024. Sammantaget har den pågående lågkonjunkturen inte avspeglats i en ökning av antalet biståndshushåll.

Det osäkra ekonomiska läget kan komma att påverka Malmöbornas möjligheter att bli eller förbli självförsörjande under 2026 och framåt. Hur omfattande påverkan på nämndens målgrupper blir beror på hur snabbt ekonomin och arbetsmarknaden återhämtar sig.

Ett försämrat säkerhetsläge i omvärlden ställer nya krav på kommunen

På grund av det försämrade säkerhetsläget genomförs ett stort antal satsningar för att öka Sveriges beredskap. Det pågår flertalet statliga utredningar som berör beredskap och civilt försvar, främst med fokus på offentlig sektor. Från 2028 beräknas de årliga utgifterna för civilt försvar uppgå till cirka 15 miljarder kronor, en historiskt hög nivå.

Den nya lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (LKRB) föreslås börja gälla från 1 januari 2027 och medför ökade krav på bland annat förebyggande arbete. LKRB reglerar tillkommande arbetsuppgifter för kommunerna i händelse av fredstida kris eller höjd beredskap. Ökade ambitioner medför kostnader för kommuner, exempelvis i form av investeringar.

Socialtjänsten är viktig i arbetet med att stärka och utveckla samhällets beredskap. Socialstyrelsen och länsstyrelserna har tagit fram en nationell plan som sträcker sig till 2030 och som syftar till att utveckla och stärka socialtjänstens arbete med civil beredskap. Sedan den 1 januari 2024 finns en förordning om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens beredskap.

Under 2025 kommer den svenska lagstiftning som vilar på *Network and Information Systems Directive 2* att träda i kraft. Lagstiftningen innebär ökade krav på informationssäkerhet och cybersäkerhet. Nämndens verksamheter uppfyller de grundläggande kraven, men åtgärder kring informationskartläggning, leverantörsuppföljning, incidentrapportering samt utbildning av chefer och medarbetare kommer att krävas.

Befolkningstillväxten leder till ökade behov av insatser

Enligt Malmö stads befolkningsprognos förväntas Malmö växa med cirka 3 000 invånare per år under perioden 2025–2034. I slutet av 2034 förväntas det finnas 396 000 Malmöbor. Prognosen innebär en lägre förväntad befolkningsökning än tidigare prognoser på grund av antagandet att det kommer att födas färre barn i Malmö och på sikt en minskad inflyttning.

På grund av befolkningsökningen i Malmö bedöms nämndens målgrupper att öka kommande år. Malmöbor i gymnasieåldern förväntas öka under hela 2020-talet. Åldersgruppen 16 till 19 år förväntas öka snabbast med cirka 500 personer per år under perioden 2025 till 2027. Efter 2027 fortsätter befolkningsökningen i åldersgruppen, men i långsammare takt.

Socialstyrelsens nationella statistik visar att majoriteten av barn och unga i heldygnsinsats enligt SoL eller *Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga* (LVU) är i åldrarna 15 till 20 år. Mot bakgrund av den förväntade ökningen av Malmöbor i gymnasieåldern kan detta innebära ett ökat behov av insatser för målgruppen under kommande år.

Utmaningar för Malmös bostadsförsörjning

På grund av lågkonjunkturen i kombination med högre räntor har det under de senaste åren skett en inbromsning av bostadsbyggandet i Malmö. Det råder stor osäkerhet, bland annat med hänsyn till händelser i omvärlden och hur lång tid det tar innan konjunkturen vänder uppåt.

Om bostadsbyggandet fortsätter att minska under en längre tid kan det påverka Malmös förmåga att tillgodose näringslivets och välfärdssektorns kompetensbehov.

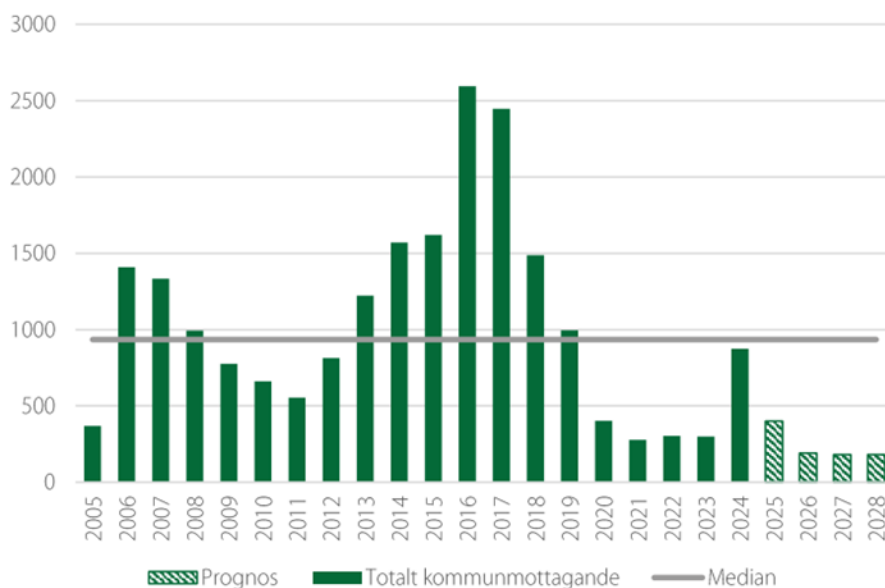
Malmös befolkning fortsätter samtidigt att öka. Grupper med begränsade ekonomiska marginaler kan få svårare att hitta en bostad. Utvecklingen innebär också en ökad risk för hemlöshet och trångboddhet.

Den 1 mars 2025 ikraftträdde lagstiftning som berör kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Lagen förtydligar möjligheterna att förmedla bostäder med förtur/reservationer och ställer högre krav på att kommunerna i bostadsförsörjningsprogram analyserar vilka behov som inte blir tillgodosedda på marknaden och vilka åtgärder kommunen planerar.

Osäkra prognoser för mottagande av nyanlända påverkar nämndens planeringsförutsättningar

Den lokala prognosen för 2025 visar att det genomsnittliga antalet inskrivna skyddssökande per månad beräknas uppgå till cirka 790 personer, varav 470 asylsökande och 320 med tillfälligt skydd. Prognosen för kommunens mottagande av nyanlända från och med 2026 präglas av osäkerhet. En bidragande orsak är att en förlängning av massflyktsdirektivet förväntas, men ännu inte har beslutats.

Antal kommunmottagna i Malmö 2005–2024 samt prognos 2025–2028 (Migrationsdata Malmö, 2025)

Kommunmottagandet har legat på ungefär samma nivå sedan år 2021, med undantag för 2024 då personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet sedan 1 november 2024 har kunnat folkbokföra sig enligt en ny lag. Prognosen pekar på att detta kan medföra effekter även under 2025. Regeringen har i april 2025 höjt talet för nyanlända som ska omfattas av anvisning till en kommun enligt bosättningslagen. Nytt kommuntal för Malmö är 205 personer under 2025.

Regeringen har genomfört och planerar för förändringar i enlighet med utredningen *Mottagandelagen - en ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande* (SOU 2024:68). Ändringarna innebär bland annat att asylsökande inte ska få bo i eget boende (EBO), utan ska bo i Migrationsverkets ankomstboenden. Asylsökande ska som huvudregel endast ha rätt till dagersättning om de uteslutande bor på det asylboende som de har tilldelats. Kommunerna ska ha en skyldighet att ordna boende i "särskilda situationer", ansvara för vissa insatser enligt SoL och "glappersättning" från kommunerna ska ersättas av statligt bidrag – så kallad övergångsersättning. Med kort varsel kan nämnden tvingas ta fram boendeplatser för asylsökande samt få ansvar för vissa insatser enligt SoL för asylsökande.

I april 2025 överlämnades betänkandet *Etableringsboendelagen – Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända* (SOU 2025:35). Syftet är att stärka kommunernas inflytande över mottagandet och skapa ett mer likvärdigt och flexibelt system som främjar integrationen.

Utredningen föreslår att bosättningslagen och bosättningsförordningen ersätts med *etableringsboendelagen* och *etableringsboendeförordningen*, som föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Kommunerna ska då vara skyldiga att i den egna kommunen tillhandahålla boende för anvisade personer i tre år. Två nya kriterier föreslås påverka fördelningen av kommunanvisade: möjligheten till bostad efter etableringen samt förekomst av utanförskapsområden. Betänkandet är ute på remiss och det är därför oklart vilka förslag som kommer att genomföras och hur dessa kan påverka nämndens uppdrag.

Migrationsverket har etablerat ett återvändandecenter i Malmö med 50 platser, som på sikt är tänkt att utökas till 300 platser i Malmö och Burlöv. Det finns en risk att personer avviker från återvändandecenter. I den utsatta situationen kan de komma att utsättas för exploatering eller kriminalitet. Det finns också en risk för att personer som befinner sig på återvändandecenter har behov av stöd eller hjälp från nämndens verksamheter, till exempel på grund av våld i nära relation eller att barn far illa.

Sänkt schablonersättning för ensamkommande barn

Dygnschablonersättningen för ensamkommande barn under 18 år sänktes 1 januari 2024, både för ensamkommande barn som är asylsökande eller skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och för nyanlända ensamkommande barn. Detta påverkar nämndens ekonomiska förutsättningar, eftersom glappet mellan kommunens faktiska kostnader

och kostnadsersättningarna från Migrationsverket ökar.

Prognosen för 2025 är ett underskott på cirka 5,2 Mkr för samtliga ensamkommande barn som nämnden ansvarar för, både under 18 år och de som är 18–21 år. Eftersom ersättningsschabloner ej räknas upp enligt index mellan åren, kvarstår kommunens underskott, då faktiska placeringskostnader överstiger de kostnadsersättningar som Malmö erhåller från Migrationsverket.

Förtydligt brottsförebyggande ansvar ställer ökade krav på socialtjänsten

Bestämmelser för att tydliggöra socialtjänstens brottsförebyggande ansvar börjar gälla i samband med den ny socialtjänstlag den 1 juli 2025. Enligt SKR innebär detta en utökning av socialtjänstens ansvar eftersom det omfattar såväl barn och unga, som vuxna. Regeringen har aviserat att kommuner ska få medel för det brottsförebyggande ansvar som förtydligas i ny socialtjänstlag. Medlen fördelas av Socialstyrelsen under 2025.

Det finns en risk att socialtjänsten får ta ett oproportionerligt ansvar jämfört med andra aktörer som inte får samma utpekade ansvar. Nämnden anser att det är viktigt att ansvaret fördelas mellan berörda aktörer för att åstadkomma en effektiv och hållbar samverkan.

Resultatet från Polisens trygghetsmätning för 2024 visar att det upplevda trygghetsläget i Malmö går i en positiv riktning. Även om resultaten för i princip alla mätningsområden har förbättrats är variationerna mellan stadsdelarna fortfarande stora, där öppen droghandel och ordningsstörningar uppfattas som stora problem i vissa områden. Nämnden vill lyfta att det i dessa områden är särskilt viktigt med fortsatt samverkan med lokala aktörer utifrån stadens geografi.

En viss minskning har skett perioden januari till april 2025 i jämförelse med samma period 2024 gällande antalet anmälningar eller ansökningar på grund av *hot och våld i familjen* och antalet anmälningar eller ansökningar på grund av *misstänkt kriminalitet*. Nämndens och polisens gemensamma satsningar för att förebygga kriminalitet i Malmö bidrar till att verksamheten snabbare når ut med stödinsatser.

Utvecklingen är positiv för Malmöborna och för tryggheten i Malmö men leder till ökade behov av nämndens insatser och därmed ökade kostnader, exempelvis genom nämndens insatser *Sluta skjut* och *avhopparverksamheten*. För att skapa förutsättningar för en vidare positiv utveckling vill nämnden framhålla vikten av att bibehålla och fortsatt utveckla samverkan med polisen och andra aktörer.

Barn och vuxna i skyddat boende

Nya regleringar kring placering på skyddat boende började gälla den 1 april 2024. Lagstiftningen innebär bland annat att skyddat boende inkluderas i socialtjänstlagen som en boendeinsats för vuxna och för medföljande barn.

En stor förändring rörande barnen är att de själva ska utredas och beviljas insatsen skyddat boende. Placering av barn utan samtycke från den andra vårdnadshavaren regleras i en särskild lag. Dessutom måste skyddade boenden som drivs av privata och av ideella aktörer ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

SKR uppskattar de ekonomiska konsekvenserna för kommuner och regioner till 2,4 miljarder kronor. I budgetpropositionen för 2024 fick kommunerna 335 miljoner kronor för att finansiera lagändringarna. På nationell nivå finns ännu inga effekter sammanställda avseende den nya lagstiftningen. I mars 2025 gav regeringen Statsrevisionen i uppdrag att följa upp och analysera effekterna av lagändringarna.

Lagändringarna innebär en ny arbetsprocess för placering av barn på skyddade boenden. Nämndens erfarenhet är att handläggning av dessa ärenden nu gör större anspråk på verksamhetens resurser. Den innebär också att barnets ärende är aktuellt längre period än tidigare.

Förändringar i Malmö stad

Fler Malmöbor i självförsörjning

Arbetslösheten i Malmö ligger över riksgenomsnittet. Arbetsgivarnas efterfrågan på arbetskraft matchas inte fullt ut av de arbetssökandes kompetenser. En längre tid utan studier eller arbete kan ha långsiktiga konsekvenser för både individen och samhället.

En fortsatt kraftsamling i staden för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande behövs för att bidra till kommunfullmäktiges mål inom målområdet *en attraktiv stad för arbete och hållbar tillväxt*. Att fler Malmöbor arbetar bidrar också till att minska stadens nettokostnader på både kort och lång sikt.

Om det införs ett aktivitetskrav inom försörjningsstödet från och med 1 juli 2026 innebär det att nämnden och staden som helhet behöver arbeta tillsammans för att kunna tillhandahålla de aktiviteter som enligt lagförslaget ska erbjudas biståndsmottagare.

Fler Malmöbor skulle med hjälp av utbildning, matchning och stöd kunna bidra till både stadens och omvärldens behov av kompetens. För att uppnå detta behöver staden fortsätta att satsa på utbildningar som riktas mot bristyrken. Ett fungerande samarbete med såväl grundskolenämnden som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en framgångsfaktor för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande.

Att tydligare koppla samman näringslivsutvecklingen i staden med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsfrågorna kan också bidra till att fler Malmöbor tar del av de lediga jobben i staden.

Malmö stads arbete med utmaningar i bostadsförsörjning

Fram till 2034 beräknas Malmö växa med cirka 22 000 nya hushåll, vilket motsvarar behov av omkring 2 000 bostäder per år. Samtidigt har bostadsbyggandet minskat kraftigt till följd av konjunkturläget, höga byggkostnader och hushållens pressade köpkraft. Detta skapar obalans mellan efterfrågan och tillgång, med risk för en fördjupad bostadsbrist.

I dagsläget finns ett visst överskott av nyproducerade bostäder med höga hyres- eller prisnivåer, samtidigt som många hushåll inte har ekonomisk möjlighet att efterfråga dem. Konkurrensen om prisvärda bostäder är särskilt hård, vilket gör det svårt för hushåll med begränsade resurser att ta sig in på bostadsmarknaden.

Malmö stads bostadsförsörjning ska bidra till en inkluderande bostadsmarknad och säkerställa ett bostadsbyggande som möter stadens demografiska utveckling och olika gruppers behov och köpkraft. Särskilt fokus behöver läggas på att förbättra situationen för utsatta grupper och möjliggöra goda och prisvärda boendemiljöer i hela staden. Trots minskad bostadssegregation krävs fortsatt arbete för att bryta ojämlikheter och stärka social hållbarhet.

Det rådande marknadsläget och avsaknaden av en sammanhållen nationell bostadspolitik ställer ökade krav på att Malmö stad agerar strategiskt och samordnat. Genom att utveckla och kombinera kommunens egna verktyg ska insatserna bli mer träffsäkra för att möta de bostadsbehov som inte tillgodoses på marknaden. Ett nytt bostadsförsörjningsprogram tas fram med målet att alla Malmöbor ska ha tillgång till goda bostäder och boendemiljöer. Arbetet sker nämndöverskridande och i samverkan med MKB och Boplats Syd.

Utveckling av stadens beredskap

2025 antog kommunfullmäktige stadens nya beredskapspolicy för ett resilient Malmö. Policyn slår fast att Malmö stads beredskapsarbete utgår från ett allriskperspektiv, för att kunna hantera en bredd av oönskade händelser på hela hotskalan. Beredskapspolicyn gäller för Malmö stads samtliga nämnder och är inriktande för nämndernas systematiska, sammanhållna och långsiktiga beredskapsarbete.

Beredskapspolicyn tydliggör att beredskap är ett perspektiv som ska integreras i Malmö stads ordinarie grundverksamheter samt styr- och ledningssystem. Nämnden arbetar med kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga uppdrag. Det är viktigt att statlig ersättning för att höja beredskapen i kommunen fördelas inom staden så att den enskilda verksamheten kan ta sitt ansvar och bidra till stadens samlade motståndskraft.

Gemensamt arbete för likvärdiga uppväxtvillkor

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden ser strukturerad samverkan kring tidiga och gemensamma insatser som avgörande för likvärdiga uppväxtvillkor för barn och unga. Samverkan är också en grundläggande förutsättning för nämndernas arbete med tidiga och förebyggande insatser. Detta går i linje med nämndernas grunduppdrag och möter även intentionerna i den nya socialtjänstlagen. Stadens arbete för *Lokal utveckling* och *Kraftsamlande insatser* kommer även att bidra med strukturer för gemensamt arbete med barns och ungas uppväxtvillkor.

I början av 2025 fick arbetsmarknads- och socialnämnden ett stadsövergripande uppdrag kring *Universell prevention* som syftar till att stärka skyddsfaktorer och därmed goda uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö. En viktig förutsättning för arbetet är samverkan med lokala aktörer samt att finnas på plats vid fler arenor ute i stadens geografi. Uppdraget har en tydlig koppling till både *Lokal utveckling* och *Kraftsamlande insatser* och sker i samverkan med fritidsnämnden och kommunstyrelsen som leder dessa stadsövergripande uppdrag.

Nämnderna behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna bibehålla och vidareutveckla samverkan. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att mer effektivt använda samhällets resurser för att undvika mer kostsamma insatser längre fram.

Gemensamma insatser behöver ges på den arena där barn, unga och vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola och vuxenutbildning. Här är samverkan genom *Förskolesocionomer* och *Skolsociala team* exempel på arbete som initierats gemensamt för att bidra till att tidigt upptäcka barn och unga som befinner sig i början av en ogynnsam utveckling. Samverkansmodellen *Trygga barnet*, som ger barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede, kommer inför 2026 att vara implementerat på samtliga kommunala förskolor samt ett antal kommunala grundskolor.

En kombination av god mödravård, ett bra föräldrastöd och en förskola av hög kvalitet stärker möjligheterna till social jämlikhet i staden. Den nära samverkan mellan förskolenämndens och arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter samt med externa aktörer kring de yngsta barnen är fortsatt prioriterat. *Familjecentralerna* är sedan länge en etablerad samverkansarena. Vidare sker samverkan kring bland annat *Förfam* som innebär insatser för att främja familjehemsplacerade barns utveckling, lärande och hälsa i ett tidigt skede. Nämnderna behöver fortsätta att utveckla samarbetet mellan medarbetarna i förskolan och socialtjänsten.

Fri från våld - en gemensam angelägenhet

År 2022 godkände kommunfullmäktige i Malmö planen *Fri från våld – en gemensam angelägenhet 2022–2026*. Ett effektivt vålds- och brottsförebyggande arbete behöver ske gemensamt mellan stadens nämnder och styrelser för att uppnå målen i planen.

Samtliga nämnder och styrelser har ansvar för att genomföra insatser som möjliggör förändring och förvaltningar och bolag ska upprätta handlingsplaner för den egna verksamheten. Nämnden har ett övergripande samordningsansvar för *Fri från våld*. I samordningsansvaret ingår att följa upp arbetet.

Den första uppföljningen som presenterades under våren 2025 visar vilka områden det finns ett särskilt behov av att utveckla och stärka arbetet. Bland annat krävs en ökad kompetens i staden. Som en del av nämndens samordnande uppdrag erbjuder nämndens verksamheter utbildnings- och kompetenshögjande insatser till alla stadens förvaltningar och bolag.

Ett annat gemensamt utvecklingsområde handlar om att utveckla arbetssätt och rutiner för att i större utsträckning uppmärksamma och ge stöd till medarbetare som är utsatta för våld i nära relation.

Gemensamt arbete för att främja psykisk hälsa

De senaste åren har flera rapporter visat en ökning av psykisk ohälsa hos befolkningen. Ökningen är större hos barn och unga vuxna. Fler barn lider av psykiska besvär och har sökt vård för psykisk ohälsa. Utvecklingen leder till en ökad belastning både för socialtjänsten och för Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Långa väntetider inom BUP kan leda till försämrad hälsa, skolfrånvaro samt att familjer söker stöd från socialtjänsten i väntan på hjälp från BUP.

Flera rapporter från olika myndigheter bekräftar att förekomsten av både psykiska och psykosomatiska besvär har ökat bland barn och unga under en längre period. Ökningen gäller i alla åldrar i mätningarna (13 till 24 år) och är särskilt stor hos flickor.

Tillsammans med Region Skåne ingår Malmö stad i arbetet för att pröva och införa modellen *FACT Ung* för barn och unga i Malmö. *FACT Ung* riktar sig till barn och unga 13 till 18 år och deras familjer, som utifrån allvarlig psykisk ohälsa kan antas behöva omfattande insatser och långvarig vård från både hälso- och sjukvård och kommunen. Malmö stad bidrar i insatsen med öppenvårdsbehandlare från arbetsmarknads- och socialförvaltningen, samt konsulterande resurs från funktionsstödsförvaltningen.

Malmöbor med psykisk ohälsa behöver ofta hjälp från flera olika myndigheter och nämnder inom Malmö stad. För att kunna tillgodose dessa Malmöbors behov av stöd och hjälp behövs en sammanhållen vård i staden och tillsammans med Region Skåne. Det pågående arbetet med tidiga och samordnade insatser är en del i det här arbetet.

Utveckla samverkan med civilsamhället

Nämnden fördelar årligen stöd till den idéburna sektorn i Malmö. Syftet är att främja ett demokratiskt samhälle och att stötta idéburna organisationer som kompletterar nämndens verksamhet och bidrar till mervärden för Malmöbor inom nämndens målgrupper. Implementeringen av nämndens nya bidragsmodell som beslutades 2023 fortsätter under kommande år.

Förutsättningarna för en likvärdig och transparent hantering gentemot idéburna organisationer i Malmö kan stärkas ytterligare. Nämnden kommer att fortsätta det gemensamma arbetet i staden med andra nämnder för att uppfylla intentionerna i kommunfullmäktiges regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor och tillsammans bidra till att skapa goda förutsättningar för samverkan och ett levande och mångsidigt civilsamhälle.

I arbetet med omställning till den nya socialtjänstlagen kommer nämnden att analysera konsekvenserna av den nya lagen för nämndens stöd till och samverkan med civilsamhället. Sedan hösten 2023 har 20 medarbetare fått ett uppdrag som dialogsociologer inom nämndens förvaltning. Uppdraget innebär att som en del i sin ordinarie tjänst föra dialog med Malmöbor utifrån oro som finns för socialtjänsten, orosanmälningar och LVU. Under 2024 genomfördes 175 dialogträffar i samarbete med aktörer i civilsamhället, så som föreningar och trossamfund. Arbetet kommer att fortsätta under 2025 och 2026.

Flera av de insatser som nämnden genomför för att främja en jämlik tillgång till en meningsfull fritid för barn och unga i Malmö sker i samverkan med civilsamhället, andra förvaltningar och aktörer. Nämnden ser goda möjligheter att fortsatt utveckla samverkan inom de stadsövergripande uppdragen *Lokal utveckling*, *Kraftsamlande insatser* och *Universell prevention* som startade i början av 2025. Initialt pågår ett arbete för att ta fram en samverkanstruktur mellan uppdragen i syfte att säkerställa att insatserna ger ett mervärde åt Malmöborna samt för att undvika parallella processer.

Malmö Möts är ett koncept för att samla, synliggöra och stärka stadens arbete med demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism. Genom samverkan med civilsamhället, politik, akademi och internationella aktörer skapas en plattform för kunskapsutbyte, ungas engagemang och gemensam utveckling. *Malmö Möts* samordnas av kommunstyrelsen och ska bidra till målet att göra Malmö till världens mest demokratiska stad. Nämnden engagerar sig aktivt i arbetet för att säkerställa att demokratifrågor integreras i det dagliga arbetet, når alla målgrupper och stärker invånarnas delaktighet och förtroende. *Malmö Möts* utgör därför en viktig prioritering under kommande år.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Fler Malmöbor ska bli självförsörjande

Ett av nämndens huvuduppdrag är att fler Malmöbor ska bli självförsörjande, främst genom arbete och/eller studier. Att föräldrar är eller blir självförsörjande är en viktig skyddsfaktor för barn och unga.

Nämndens verksamheter arbetar utifrån principen att alla kan med rätt stöd och utifrån inriktningen *arbete först*. Verksamheterna har i uppdrag att bistå den enskilde med rätt stöd i denna målsättning. För att lyckas i uppdraget prioriterar nämnden samarbete inom nämndens verksamheter, med andra nämnder, myndigheter och externa aktörer.

Det finns en matchningsproblematik på arbetsmarknaden i Malmö där arbetsgivare har svårt att rekrytera samtidigt som arbetslösheten är hög. Nämnden har därför successivt utvecklat ett starkare fokus mot näringslivet och arbetsgivare för att fler Malmöbor ska få ett reguljärt arbete efter att ha deltagit i nämndens arbetsmarknadsinsatser.

Nämnden behöver fortsätta att arbeta för att fler försörjningsstödstagare ska kunna ta del av parallella insatser som till exempel att kombinera sociala insatser, arbete eller praktik och studier. Detta sker bland annat genom samverkan inom ramen för *Malmökraften* och genom *Individual placement and support* (IPS) för personer med psykisk ohälsa eller missbruk. Inom ramen för stadens strategiska överenskommelse med Arbetsförmedlingen i Malmö pågår samarbete för att fler försörjningsstödstagare ska komma i arbete.

Samarbete och samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är viktigt för att fler personer med en låg utbildningsnivå eller låga kunskaper i svenska ska gå vidare till olika former av vuxenutbildning. Utvecklingen av det studiemotiverande arbetet är särskilt viktigt i lågkonjunktur och nämnden kommer även att arbeta för att minska avhopp bland de deltagare som påbörjar studier.

Nämnden bedömer att det kommunövergripande arbetet med att säkra arbetsmarknadsanställningar i staden bör fortsätta under de kommande åren. Malmö stad är en stor arbetsgivare som har möjlighet att introducera Malmöbor med en utsatt ställning på arbetsmarknaden till olika yrken. Arbetsmarknadsanställningarna kan också på sikt bidra till Malmö stads kompetensförsörjning.

Nämnden kommer att förbereda och anpassa verksamheten inför ett eventuellt införande av aktivitetskrav inom försörjningsstödet.

Ett tryggt boende

Nämnden bedriver ett aktivt arbete för att färre Malmöbor ska behöva stöd och hjälp med sitt boende där nämndens ansvar är tydligt utifrån lagstiftning och reglemente. Nämnden arbetar med de framgångsfaktorer som identifierats i arbetet med att motverka hemlöshet och för att fler Malmöbor ska få och behålla en egen bostad i syfte att leva ett självständigt liv.

Malmö stads hemlöshetskartläggning 2024 visade på ett fortsatt minskat antal vuxna och barn i hemlöshet. Antal personer i akut hemlöshet har ökat på senare år. Det beror bland annat på att fler personer behövt hjälp i form av skyddat boende på grund av våld i nära relation/våld utanför relation.

Personer som är hemlösa av sociala skäl har behov av stöd och hjälp för att kunna hitta och behålla ett eget boende så snabbt som möjligt. För denna målgrupp innebär att bli beviljad en boendeinsats inte bara tak över huvudet utan även en anpassad boendeform med stöd i boendet.

De personer som befinner sig i hemlöshet och har någon form av samsjuklighet, som till exempel skadligt bruk och beroende, socialpsykiatrisk problematik, psykiatriska och somatiska vårdbehov har ett särskilt behov av vård och stöd av flera olika instanser i samhället. För att möta målgruppens behov samarbetar nämnden med bland andra Region Skåne, funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden.

Arbetet med att förebygga vräkningar kommer fortsätta att utvecklas, med särskild prioritering av barnfamiljer. Insatserna för att tillgodose behovet av stadigvarande boende för personer som utsatts för våld i nära relationer kommer att utvecklas i samarbete med MKB, privata hyresvärdar och andra kommuner i Skåne.

Nämnden kommer att fortsätta arbetet med att öka effektiviteten i användning av lokaler och säkerställa tillgången till lämpliga boendeformer för olika målgrupper. Målet är att fler personer i hemlöshet ska få möjlighet att bo i lägenheter med kommunala andrahandskontrakt, samtidigt som antalet personer i tillfälliga boenden ska minska.

Nämnden kommer att fortsätta med kompensatoriska insatser för barn i hemlöshet. Detta inkluderar stöd till barn som bor i nämndens egna boenden samt specifika insatser för hemlösa familjer med barn som bor i andra boendelösningar. Samarbetet med civilsamhället kommer att stärkas ytterligare.

Tidiga insatser för goda uppväxtvillkor

Nämnden bidrar till att barn och unga får förutsättningar för en god skolgång och hälsa, att personer med missbruk och beroende får förutsättningar för att självständigt klara vardagen i bostaden och i samhället, och att ge vård, stöd och hjälp till brottsoffer som exempelvis

våldsutsatta i nära relationer samt ungdomar som begår brott. Att satsa på tidiga förebyggande insatser är en långsiktig investering för att minska nämndens kostnader.

För att förhindra våld krävs ett ökat fokus på våldsutövaren. Det sker bland annat genom ett samverkansprojekt mellan polisen, socialtjänsten och frivården i Malmö som pågår mellan 2023–2025, *Trygg relation – Fri från våld*. Syftet är att öka tryggheten för våldsutsatta i nära relation med ett ökat fokus på att erbjuda stöd och vidta åtgärder mot de som utövar våld.

Samarbetet med polisen kring den organiserade brottsligheten fortsätter. Nämnden fortsätter arbetet med *Sluta Skjut* tillsammans med Polisen och Kriminalvården för att hjälpa fler individer, även barn 15–17 år, att lämna en kriminell livsstil och för att förhindra att ungdomar dras in i den organiserade brottsligheten.

Arbetet med tidiga, samordnade insatser och förebyggande arbete för att säkra att barn och unga samt deras familjer får tillgång till stöd i ett tidigt stadie är fortsatt prioriterat. Som tidigare beskrivits fortsätter exempelvis utvecklingen av familjecentraler, förskolesocionomer, skolsociala team och *Trygga barnet*. Nämnden förstärker även arbetet med föräldraskapsstöd för att förebygga kriminalitet bland barn och unga samt att förebygga våld och hedersrelaterat våld eller förtryck i familjer.

Arbete med effektivisering inom individ- och familjeomsorg inriktar sig på att öka antalet insatser i egen regi, både öppenvård och dygnsvård samt ha fler och flexibla insatser i hela vårdkedjan för att förbättra effekten av vården samt öka kostnadseffektiviteten i verksamheten. För att öka möjligheterna att ge rätt insatser i ett tidigt skede pågår ett arbete för mer kunskap om Malmöbornas behov. Bättre tillgång till stöd för Malmöborna kräver fortsatt utveckling av digitala infrastruktur.

För att kunna genomföra effektiviseringarna krävs en viss satsning i form av nyinrättade tjänster, ökad digital stödstruktur och införskaffande av lokaler. Nämnden ser detta som en nödvändig satsning för att kunna bryta den kostnadsdrivande trenden med fler externa insatser.

Socialtjänstens beredskap

Grunden för att upprätthålla nämndens verksamhet på en tolerabel nivå, oavsett oönskad händelse, läggs genom arbete med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och kontinuitetshantering. Arbetet sker i respektive verksamhet och gemensamt via stadsövergripande riskanalyser.

Fokus för 2026 är att stärka förmågan inom nämndens samhällsviktiga verksamhet vid avbrott i beroenden som exempelvis el, vatten och IT-system. Arbetet inkluderar inte bara verksamhetens enskilda förmåga utan även förmågan hos aktörer och leverantörer som verksamheten är beroende av. Det finns ett behov av att stärka leveranssäkerheten i stadens avtal. I upphandlingsplan för 2025 betonade nämnden vikten av krisberedskap som perspektiv i upphandling av verksamhetskritiska varor och tjänster.

Kommande arbete för Malmö stad och nämnden är framtagandet av en krigsorganisation. Enligt lag ska kommuner kunna ställa om verksamhet från fredstida inriktning och organisering till höjd beredskap och inriktning på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Det innebär bland annat nämndsövergripande prioritering av verksamheter som ska bedrivas under höjd beredskap och plan för bemanning.

Ytterligare utvecklingsområden är en målgruppsanpassad kriskommunikation och att utveckla arbetet för att alla Malmöbor ska få likvärdig tillgång till stöd och skydd i samband med kris.

Digitalisering

Sedan 2023 har SKR tagit initiativ till den kommungemensamma kraftsamlingen *Handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering*. Syftet är att verka för en nationell omställning genom konkreta digitaliseringsinitiativ samt strukturer för utvecklingsarbete. Nämnden har genomfört flera aktiviteter och staden tar löpande ställning till ytterligare aktiviteter utifrån de nya initiativ som kommuner erbjuds.

Inom nämndens förvaltning finns en digitaliseringsplan som tar sin utgångspunkt i nationella, regionala och lokala styrdokument samt omställningen till en ny socialtjänstlag. Planen ger en långsiktig inriktning för digital utveckling fram till 2028 utifrån fem teman:

- Sammanhållna medborgartjänster och brukaren som aktiv medskapare.
- Rätt information och kunskap i rätt tid och standardiserade processer.
- Datadriven kvalitetsutveckling och enhetlig begreppsanvändning.
- Stärkt digital kompetensutveckling.
- Stabil infrastruktur och tekniska förutsättningar.

Digitalisering är en del av nämndens arbete med effektivisering och verksamhetsutveckling samt ett nödvändigt verktyg för att möta välfärdssektorns utmaningar. Digitaliseringen bidrar till en mer tillgänglig service och ökar möjligheterna för Malmöbornas självständighet. Digitaliseringen bidrar även till att frigöra mer tid för personliga möten med brukare, effektivisera arbetsprocesser och förbättra arbetsmiljön samt till att möjliggöra systematisk uppföljning.

Ett omfattande arbete inför en ny upphandling av verksamhetssystem för myndighetsutövning inleds 2025. Förändringen kommer sannolikt att medföra ökade kostnader under perioden 2027–2032 på grund av dubbla system. Upphandlingsarbetet kommer att kräva mycket personalresurser.

Utifrån världsläget är det angeläget att säkerställa hög IT-säkerhet och informationssäkerhet. Känslig information ska förbli konfidentiell och skyddad. Aktiviteter som säkrar en robust och säker infrastruktur är prioriterat och för verksamheten finns det behov av kontinuitets- och avbrottshantering.

Brott i välfärden

Nämnden arbetar aktivt för att möta riskerna för välfärdsbrott. I april 2025 reviderades nämndens befintliga handlingsplan, som utgår från den stadsövergripande handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrott (STK 2019–1285). Handlingsplanen bygger på fyra delar; *förebygga*, *kunskapsutveckla*, *samverka* och *kontrollera*.

Inom nämndens verksamheter omfattar välfärdsbrott bland annat bidragsbrott inom ekonomiskt bistånd och föreningsbidrag, oseriösa aktörer vid upphandling och avtal samt otillåten påverkan.

Handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrott innebär en ambitionshöjning i arbetet för att kunna säkerställa att nämnden ska kunna fullgöra sina grunduppdrag och säkerställa att resurserna används till de Malmöbor som är i behov av stöd och bistånd. Ambitionshöjningen kan innebära ökade kostnader i form av ytterligare personal, kompetensutveckling och investering i digitala lösningar och system i syfte att utveckla och effektivisera arbetet. Kostnaderna förväntas dock kunna innebära en långsiktig besparing genom att nämndens förmåga att identifiera och förebygga välfärdsbrott utvecklas.

Lokaler

Nämnden har interna processer för att kunna följa kommunfullmäktiges beslut för lokalförsörjning, för att bidra till ett mer effektivt arbetssätt kring lokaler och boende samt för att inhyrningar och investeringar ska vara välgrundade.

Nämnden är i ett aktivt omställningsarbete från inköp av externa resurser till att i större utsträckning tillhandahålla insatser och boenden i egen regi. Omställningen ställer krav på lokalbeståndet. Behovet av nya lokaler och boende ökar succesivt under perioden och anpassningar av lokaler, bland annat installation av säkerhetsfunktioner, fortsätter i syfte att skapa mer ändamålsenliga lokaler.

Om ett aktivitetskrav inom försörjningsstödet införs den 1 juli 2026 kan det medföra ett behov av ytterligare lokaler där nämnden kan bedriva aktiviteter/insatser riktat till Malmöbor som omfattas av aktivitetskravet.

Arbetet med att utforma Framtidens arbetsplats syftar till att vara en attraktiv arbetsgivare, utreda möjligheter för hybridarbete samt identifiera utvecklingspotential inom nämndens verksamheter. Hybrida arbetssätt och arbetet med en trygg och säker arbetsplats bedöms kunna påverka utformningen av nämndens lokaler framöver.

Hållbart arbetsliv – attraktiv arbetsgivare

Nämnden har ett fortsatt behov av att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare och chefer. Medarbetarna utgör i hög grad förvaltningens resurser och deras kompetens och engagemang skapar en

verksamhet av god kvalitet.

Nämnden prioriterar ett förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete i linje med nämndens organisatoriska och sociala arbetsmiljömål. Arbetet med trygg och säker arbetsplats och hållbart arbetsliv fortsätter. Under 2026 kommer nämnden starta arbetet med verksamhetsanalyser utifrån chefers förutsättningar. Nämnden fortsätter även sitt arbete med tillitsbaserad styrning och ledning.

Nämnden arbetar för att medarbetarna ska spegla Malmöbornas mångfald och verkar för en inkluderande arbetsplats där medarbetare och chefers kompetenser och lika värde tillvaratas. Nämnden kommer att se över och utveckla rekryteringsprocessen för chefer i syfte att säkerställa en inkluderande och fördomsfri rekryteringsprocess.

I SKRs rapport *Välfärdens kompetensförsörjning* beskrivs att kommuner förväntas ha stora kompetensförsörjningsutmaningar de kommande tio åren. Ett ökat behov av välfärdstjänster kommer över tid inte att kunna mötas genom att rekrytera fler då arbetskraften inte kommer att räcka till. Nämnden behöver möta utmaningen genom nya arbetssätt, digitala verktyg och kompetensutveckling.

Medarbetares möjlighet att lära nytt, utvecklas och kunna ta nästa steg i arbetslivet kan ha betydelse för individen. Det kan också påverka hur länge en medarbetare väljer att stanna i sin yrkesroll. Genom att se över arbetssätt och möjligheten för medarbetare att utvecklas i sina yrkesroller kan det bli möjligt att minska behovet av att anställa ytterligare personal.

Nämnden fortsätter arbetet med att ta fram strukturerade kompetensutvecklingsprogram för medarbetare och chefer utifrån uppdragsbeskrivningar och införande av ett Malmö Lär (LMS). Tillsammans skapar dessa insatser bättre förutsättningar för att säkerställa en likvärdig kvalitet och effektivitet samt att kompetensutvecklingen är tydligt kopplad till verksamhetens behov och mål. Vidare ska kompetensutvecklingsprogrammen stärka möjligheterna till kontinuerlig utveckling i yrkesrollen och säkerställa en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

Kommunbidrag

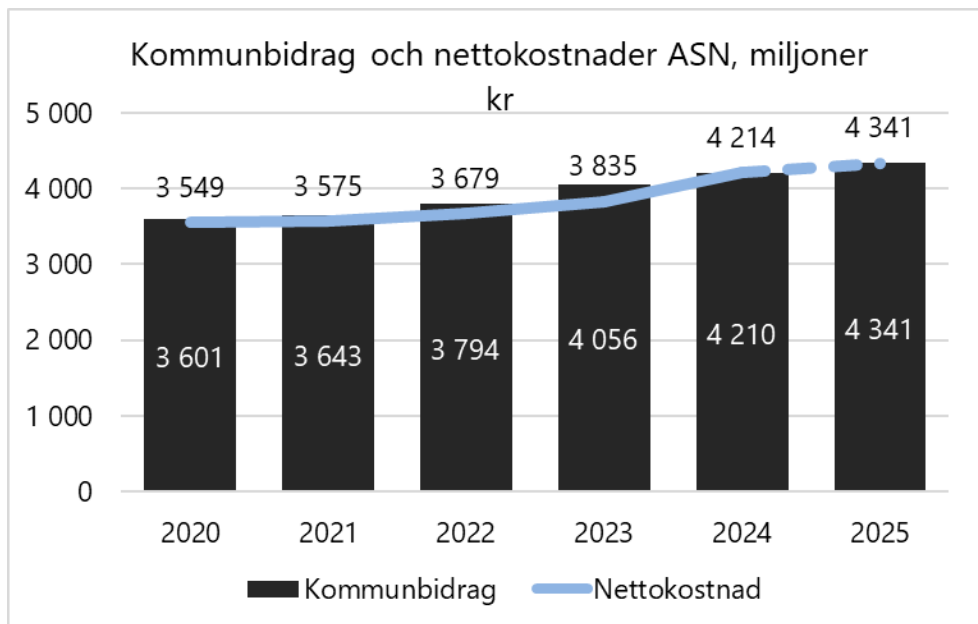
Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/ samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2026? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sedan 2021 har arbetsmarknads- och socialnämnden en ekonomisk ram för hela nämndens verksamhet. Nämndens kommunbidrag har sedan dess räknats upp årligen.

Under åren 2021–2023 redovisade nämnden ett överskott eftersom nettokostnaderna inte ökade i samma takt som kommunbidraget. Till följd av flera samverkande kostnadsdrivande faktorer 2024 skedde en kraftigare ökning av kostnaderna. Prognosen för 2025 pekar på att ökningen kommer att fortsätta. De bakomliggande faktorerna beskrivs nedan.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av nämndens kommunbidrag 2021–2025 och nettokostnader 2021–2024 med prognos för 2025.

Som beskrivits i avsnittet *beslut, händelser och förändringar i omvärlden* finns flera osäkerhetsfaktorer som påverkar nämndens verksamheter och ekonomi de kommande åren. Det försämrade säkerhetsläget i omvärlden, massflyktsdirektivet, den samhällsekonomiska utvecklingen samt läget på arbetsmarknaden utgör centrala påverkansfaktorer. Därtill påverkar även statliga utredningar och lagförslag. Förutsättningarna för

arbetsmarknadsanställningar, Arbetsförmedlingens anslag och ersättningar till kommunerna fortsätter att vara osäkra.

I nämndsbudget 2025 aviserade nämnden en fortsatt ansträngt ekonomiskt läge, till följd av hög arbetslöshet i kombination med effekterna av hög inflation och högt ränteläge. Detta medför en fortsatt hög efterfrågan på nämndens insatser, särskilt inom arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd. Utöver detta innebär höjningen av riksnormen för ekonomiskt bistånd samt höga kostnader för externa placeringar inom IFO och för insatser kopplade till hemlöshet att nämnden behöver prioritera och balansera resurser mellan olika verksamhetsområden.

Enligt SKRs senaste Cirkulär (april 2025) har arbetsmarknadsläget hittills försvagats ytterligare på grund av den ekonomiska nedgången, med låg efterfrågan på arbetskraft och fortsatt hög arbetslöshet. En återhämtning bedöms inledas under 2025 och förväntas fortsätta under 2026, vilket tros leda till ökad sysselsättning och gradvis minskad arbetslöshet. Samtidigt lyfter SKR fram den osäkra omvärldsutvecklingen som en riskfaktor för återhämtningen i svensk ekonomi. Bland annat säkerhetsläget, en oförutsägbart amerikansk politik, upprustning i Europa samt extremväder till följd av klimatförändringar skapar betydande osäkerhet.

Den nya socialtjänstlagen ställer ökade krav på bland annat förebyggande arbete och ett mer lätt tillgängligt stöd. Trots statliga medel för implementering bedöms lagen inledningsvis innebära ökade kostnader och skapar osäkerhet kring framtida ekonomiska effekter.

För att skapa utrymme att hantera kostnadsökningar av externa förändringar fortsätter nämnden att arbeta för att bromsa kostnadsutvecklingen på de områden verksamheten har rådighet över.

Sammantaget bedömer nämnden att den kommunbidragsram som etablerats sedan 2020 behöver bibehållas under 2026 för att upprätthålla en verksamhet i balans med budget. Nämnden ser inte något behov av kommunbidragsförstärkningar utöver uppräknade för befolknings-, pris- och lönekostnadsförändringar. Ökade resursbehov på vissa områden kan finansieras genom effektivisering på andra områden.

Nämnden arbetar sedan 2020 för löpande effektivisering genom prioritering och omställning av verksamheten. Syftet med beslutade inriktningar och åtgärder är att uppnå en långsiktigt hållbar verksamhet i balans med budget samtidigt som Malmöborna får det stöd och den hjälp de har rätt till.

Mottagande av nyanlända och skyddsbehövande

Utvecklingen av kriget i Ukraina fortsätter att påverka kommunens ansvar för mottagandet av skyddsbehövande. Enligt huvudscenariot i kommande nämndsbudget för 2026 upphör det tillfälliga skyddet enligt massflyktsdirektivet den 4 mars 2026, oavsett hur kriget utvecklas. Ett alternativt scenario är en förlängning med ytterligare ett år, till 4 mars 2027.

Lagen om folkbokföring för personer med tillfälligt skydd trädde i kraft i november 2024 och innebär att personer med tillfälligt skydd är skyldiga att folkbokföra sig om de har haft uppehållstillstånd i minst ett år och sannolikt kommer att stanna i ytterligare sex månader. Om skyddet upphör i mars 2026 förväntas folkbokföringen av dessa personer avstanna under det sista kvartalet av 2025.

När individer med tillfälligt skydd folkbokförs i kommunen upphör Migrationsverkets ersättningar för ordnade boenden. I stället erhåller kommunen ersättning för etableringsinsatser för nyanlända samt ersättning för initiala kostnader för ekonomiskt bistånd. För folkbokförda med tillfälligt skydd i egna boenden (EBO) har kommunen också rätt till dessa schablonbelopp. Sammantaget innebär detta en förändrad, och i vissa fall, en förbättrad ersättningsnivå.

Eftersom personer med tillfälligt skydd inte har rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner finns kvarstående utmaningar för kommunen då kostnaderna för försörjningsstöd kan öka. I första hand bedöms behovet av försörjningsstöd uppstå bland de som bor i eget boende, men det gäller även för personer anvisade till kommunen enligt Bosättningslagen.

Om massflyktsdirektivet upphör i mars 2026 förväntas vissa individer återvända till Ukraina, vilket kan innebära minskade kostnader för nämnden.

Arbetsmarknadsinsatser och ekonomiskt bistånd

Som beskrivits i avsnittet *förändring och utveckling av nämndens verksamhet* fortsätter nämnden att arbeta utifrån strategin *arbete först* för ökad självförsörjning. De senaste årens minskade kostnader för ekonomiskt bistånd har möjliggjort en växling av kommunbidrag från utbetalningar av ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsanställningar.

Lågkonjunkturons långsiktiga effekter på Malmöbornas ekonomiska situation och möjligheter till självförsörjning är osäkra, bland annat på grund av en stigande arbetslöshet. Hur omfattande påverkan blir för nämndens målgrupper beror på hur snabbt ekonomin och arbetsmarknaden återhämtar sig. Det pågår ett aktivt arbete för att alla Malmöbor som uppstår behov av försörjningsstöd ska ha en plan för självförsörjning, samt för att öka antalet klienter som är aktualiserade på arbetsmarknadsavdelningen.

Kostnaderna för arbetsmarknadsanställningar har ökat på grund av att nedsättningen av arbetsgivaravgifter för ungdomar under 18 år har upphört. De ökade kostnaderna innebär att nämnden antingen behöver prioritera om för att finansiera ett bibehållt antal platser eller sänka antalet platser för att bibehålla de totala kostnaderna.

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2024 att ändra inriktningen på *Jobbpakten* till *strategiska jobbsatser* samt om fördelning av Jobbpaktsmedel för 2024. I samma beslut fastställdes att

kommunstyrelsen, inom ramen för beredningen av budgetarna för 2025 och 2026, ska avsätta medel inom anslaget till förfogande för att finansiera *strategiska jobbsatsningar*. För 2025 har nämnden tilldelats 23 460 tkr.

Arbetet med att förebygga misstänkta bidragsbrott och förhindra felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd är ytterligare ett viktigt verktyg för att säkerställa rätt användning av resurser.

Som beskrivits tidigare råder det osäkerhet kring införandet av aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd. Aktivitetskravet kan komma att kräva omstruktureringar av befintlig verksamhet samt investeringar i lokaler, kompetens och digital infrastruktur.

Öppenvård, stödboende och tidiga förebyggande insatser

Inför 2026 fortsätter nämndens inriktning att stärka insatser i egen regi för att möta det ökade behovet av stöd till barn, unga och familjer på ett mer flexibelt och kostnadseffektivt sätt. Under året har inga ytterligare utökningar inom öppenvården genomförts, men behoven av insatser har fortsatt att öka utan motsvarande kapacitetsökning internt.

Arbetet med att utveckla stödboende i egen regi fortsätter. Tillgången till fler lägenheter är en förutsättning för att kunna utöka kapaciteten och långsiktigt minska beroendet av externa lösningar, som fortsatt präglas av ökade kostnader och högre genomsnittspriser per placeringsdygn.

Under året har Enebacken hemma 0–18 etablerats. Syftet är att minska eller komplettera behovet av institutionsplaceringar för familjer genom att erbjuda kvalificerade, samordnade insatser i hemmet. Teamet har bred kompetens och arbetar under större delen av dygnet, vilket möjliggör mer individanpassade och tidiga stödinsatser.

Nämnden ser ett behov av att ytterligare förstärka det interna kapacitetsbyggandet för att kunna möta den ökade efterfrågan, minska beroendet av externa placeringar och säkerställa långsiktigt hållbara lösningar för målgruppen.

Boende

Efter flera år med minskande kostnader för boende för personer utan egen bostad började kostnaderna att öka under 2024, en trend som har fortsatt 2025. Som beskrivits i avsnittet *beslut, händelser och förändringar i omvärlden* påverkar de osäkra prognoserna för mottagande av nyanlända, förändrad lagstiftning och bostadsbyggandet förutsättningarna för nämnden.

En faktor bakom de högre kostnaderna är en ökning av antalet boendedygna i extern regi, kopplat till placeringar på grund av våld i nära relation och för personer som vill lämna en kriminell livsstil.

Utifrån förändrade behov inom målgruppen kommer nämnden fortsätta att arbeta för att öka effektiviteten i nyttjandet av lokaler och att säkra tillgång till rätt boendeformer för rätt målgrupper.

Nämnden kommer under perioden att arbeta brett för att möta utmaningarna inom området bland annat genom att fortsätta utöka antalet platser inom *Bostad först*, utveckla *bosocialt stöd* för att stärka möjligheten att bo i egen lägenhet med kontrakt, utveckla nya boendelösningar, både inom kommunen och i samverkan med övriga socialnämnder samt utveckling av interna processer. Samverkan med Skånes kommuner kring upphandling av boende med stöd samt med övriga socialnämnder och Region Skåne är fortsatt prioriterat.

Kompetensförsörjning

Nämnden ser fortsatt behov av ett långsiktigt och strategiskt arbete med kompetensförsörjning i linje med Malmö stads kompetensförsörjningsstrategi och nämndens egen plan. Utmaningar med att rekrytera personer med rätt kompetens kvarstår inom vissa verksamheter, även om det inte längre är ett genomgående problem i hela förvaltningen. Rekryteringsläget påverkas snabbt av förändringar i konjunktur och arbetsmarknad, vilket gör utvecklingen svår att prognosticera.

Under 2024 noterades färre rekryteringsprojekt än 2023, men ett ökat antal sökande per tjänst. Inledningen av 2025 visar en fortsatt positiv trend med både fler utannonserade tjänster och fler sökande jämfört med samma period föregående år. Förvaltningen följer utvecklingen och ser över möjligheten till en fördjupad kvalitativ analys för att identifiera de verksamheter där kompetensförsörjningen fortfarande är särskilt utmanande.

Det är fortsatt avgörande att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare och chefer, samt att ta tillvara den samlade kompetens som redan finns i organisationen för att säkerställa en god och jämlik service till Malmöborna.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Tomt beloppsfält i tabellen nedan betyder att det inte går att bedöma bidragets storlek eller att det fortfarande saknas beslut om bidragets fortsättning. Belopp angivet till 0 tkr betyder att bidraget upphör

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATSBI DRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Ersättningar för asylsökande, nyanlända och skyddsbehövande enligt EU:s massflyktsdirektiv	Migrationsverket	81 000	88 000
Satsbidraget för förstärkt föräldraskapsstöd 1. Ökad och jämläk tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet.	Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd MFoF	3 000	
Satsbidraget för förstärkt föräldraskapsstöd 2. Förebygga kriminalitet bland barn och unga	Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd MFoF	12 000	
Statsbidrag för förstärkta familjerätter och våldsförebyggande familjerådgivning	Myndigheten för familjerätt och föräldrastöd MFoF	6 000	
Sommar- och ungdomsjobb	Arbetsförmedlingen	6 000	
Jobb för ungdomar	Arbetsförmedlingen	12 000	11 000
Stimulansmedel för insatser inom ramen för överenskommelse mellan SKR och staten om insatser på området psykisk hälsa och suicidprevention	SKR	8 000	6 000
Stimulansmedel för insatser inom ramen för överenskommelse mellan staten och SKR om god och nära vård 2023	SKR	1 000	
IPVI - Bidrag för våldsförebyggande insatser	Jämställdhetsmyndigh eten	5 000	3 000
Statsbidrag till en mer förebyggande & kunskapsbaserad socialtjänst	Socialstyrelsen	19 000	
Insatser som avser barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet	Socialstyrelsen	3 000	
Statsbidrag för subventioner av placeringar i den sociala barn- och ungdomsvården, bidragsår 2025	Socialstyrelsen	11 000	
Statsbidrag till kommuner för att utveckla socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet	Socialstyrelsen	4 000	

Övriga mindre bidrag	Socialstyrelsen		3 000
Övriga mindre bidrag		4 000	3 000
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	175 000	114 000

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2025	Prognos 2026
Anställningsstöd, lönebidrag, nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	120 000	130 000
Momsbidrag	Skatteverket	45 000	45 000
Bidrag Finsam FRAM/Kryddgårdsprojektet	Finsam/Skånes kommuner	14 000	14 000
Programområde A (Öka möjligheten till ett hållbart arbetsliv för alla)	Svenska ESF-rådet	10 000	4 000
Programområde C (Minska risken för ekonomisk utsatthet)	Svenska ESF-rådet	8 000	4 000
Digital kompetens	Svenska ESF-rådet	5 000	5 000
Återbetalning av försörjningsstöd	Försäkringskassan	26 000	24 000
Återbetalning av försörjningsstöd från enskilda		3 600	3 000
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	231 600	229 000

Det är vanligt att beslut om statsbidrag fattas sent på hösten året innan bidragsåret, eller till och med efter att bidragsåret redan har börjat. Summorna är därför baserade på bedömningar. I många fall finns det krav på egen finansiering och då bygger mottagande av bidrag på att verksamheten har en motsvarande eller högre kostnad än intäkten.

Ersättningar från Migrationsverket för asylsökande och nyanlända betalas ut per individ som kommunens verksamhet haft kostnader för. Intäkterna beräknas minska under 2025 och 2026, till följd av ett minskat mottagande av nyanlända. Föreslagna regelförändringar kring mottagandet av skyddsbehövande från Ukraina kan också minska intäkterna, då vissa ersättningar upphör om målgruppen får en annan status.

Under 2023 tillkom riktade statsbidrag från myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Bidragen syftar till att stärka föräldraskapsstödet i kommuner, bland annat för att förebygga kriminalitet. Flera nämnder bidrar med insatser och fördelningen av bidraget har varit samordnat. Det är osäkert om bidraget finns kvar under 2026 och hur stor del arbetsmarknads- och socialnämnden kommer att ta del av.

För att stödja omställningen till den nya socialtjänstlagen har regeringen föreslagit en kompetens- och bemanningssatsning om 1,2 miljarder kronor 2025 och 2,2 miljarder kronor årligen för 2026–2028. Fördelningsgrunder

och villkor för den fortsatta bidragstilldelningen är inte beslutade. Om fördelningen görs baserat på kommunernas befolkning kan Malmös andel uppgå till 40 miljoner kronor under 2025. Hur dessa medel fördelas mellan Malmös tre socialnämnder är inte beslutat.

Statsbidrag riktade till sommarjobb och andra jobb för ungdomar betalas ut genom Arbetsförmedlingen. Bidraget har betalats ut under 2025, men det finns inget tydligt beslut om långsiktiga satsningar på området. Baserat på att medel för samma ändamål funnits i några år är nämndens bedömning att det kommer att finnas bidrag på området även under 2026.

Staten och SKR har sedan 2012 bedrivit ett gemensamt och långsiktigt arbete för att stärka och utveckla insatserna inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Genom årliga överenskommelser har medel avsatts till kommuner och regioner i syfte att utveckla arbetet med att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och suicid samt att skapa förutsättningar för en god och tillgänglig vård och omsorg för personer med psykisk ohälsa. De medel som SKR har möjlighet att dela ut till kommuner och regioner beslutas år för år, utifrån inkomna ansökningar. Beloppet i tabellen för 2025 baseras på vad arbetsmarknads- och socialförvaltningen beviljats för medel under 2025. För 2026 är beloppet en bedömning utifrån hur utvecklingen sett ut tidigare år.

Anställningsstöd och lönebidrag från Arbetsförmedlingen betalas ut per individ som kommunens verksamhet har haft kostnader för. Prognosen för dessa bidrag bygger därmed på bedömningar om antal individer med arbetsmarknadsanställningar under kommande år och nivåerna på de statliga lönestöden. Beloppen utgår från att antalet anställningar fortsatt ligger omkring 800 samtidigt pågående anställningar.

Begäran om investeringsram

Arbetsmarknads- och socialnämndens investeringsutgifter avser inköp av inventarier, kostnader för ombyggnad och verksamhetsanpassningar av lokaler samt uppdatering av säkerhets- och brandskyddssystem i lokaler.

Nämndens investeringsbehov påverkas både av verksamheternas behov i befintliga lokaler och av förändringar i omvärlden såsom det förändrade säkerhetsläget för medarbetare inom socialtjänsten och förändrade krav på fysisk tillgänglighet i lokaler.

Sedan 2022 har nämndens verksamheter förstärkt organisationen för lokalförsörjning och lokalfrågor. Utvecklingsarbetet för en mer strategisk och samordnad lokalplanering finns beskrivet i nämndens lokalbehovsplan.

I takt med att arbetet med lokalförsörjning har utvecklats, har områden identifierats där underhållet är eftersatt och åtgärder behöver genomföras. Det finns också ett behov av omställning av lokaler för att kunna använda dem till andra målgrupper. Det förändrade säkerhetsläget ökar kraven på att upprätthålla trygga och säkra arbetsplatser med god arbetsmiljö. Investeringar i lås-, larm- och säkerhetssystem är därför fortsatt prioriterat.

Utöver de behov som beskrivs ovan behöver nämnden även beakta potentiella investeringsbehov kopplade till framtida verksamhetsomställningar. Kommande förändringar i regelverk, såsom det aviserade aktivitetskravet i försörjningsstödet och den planerade bidragsreformen, kan innebära att nya verksamheter behöver etableras eller att befintliga verksamheter behöver ställas om. Även om delar av dessa aktiviteter kan komma att bedrivas i befintliga lokaler, förväntas ett ökat antal Malmöbor vistas längre tid i förvaltningens lokaler. Detta medför ett möjligt ökat behov av investeringar i lokalanpassningar, renoveringar, inventarier, teknisk utrustning och datorer från och med 2026.

Sammantaget leder behov av utveckling, underhåll och säkerhetsuppdateringar till ett fortsatt högt investeringsbehov i nämndens verksamheter under kommande år. Det totala investeringsbehovet uppgår till 25 miljoner kronor per år 2026–2027 och 20 miljoner kronor per år 2028–2030, vilket innebär att investeringsnivån för 2026–2027 är oförändrad jämfört med 2025.

Ambitionshöjningen i kommande lagstiftning gällande kommuners ansvar för beredskap inför kris och krig kommer medföra ökade kostnader för nämnden exempelvis i form av investeringar eller lagerhållning.

En högre investeringsnivå leder till ökade kapitalkostnader inom driftbudgeten vilket kräver omprioriteringar inom befintlig kommunbidragsram. Omprioriteringen är nödvändig för att hantera det eftersatta underhållet som identifierats samtidigt som nämnden ställer om till en mer effektiv och strategisk lokalplanering.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2026 samt plan för 2027–2031 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier och lokalanpassningar (bl.a. säkerhets- och brandskyddssystem)	25 000	25 000	20 000	20 000	20 000	
Summa investeringsram	25 000	25 000	20 000	20 000	20 000	